

[Horn.]

høje ting vil søge at opnå, at borgerne behandles ens.

Endelig er der det at sige, at hvis man får en helhedsordning, hvad enten det nu skal være staten, der overtager de kommunale gymnasier, eller måske hellere det omvendte, så man styrker folkeskolen og får det hele samlet, vil man også opnå at få en bedre fordelingsordning. Det er et meget uheldigt forhold, der består i øjeblikket, med fordeling af eleverne til forskellige skoler. Der findes landet over eksempler på, at elever må rejse meget langt for at komme til en gymnasieskole, endda forbi den nærmest liggende, netop fordi nogle statsskoler har deres særlige ordning med at vælge ud. Også for på det punkt at få en lidt mere rimelig og økonomisk ordning for borgerne og for at få dette forhold bragt i nøjere overensstemmelse med de synspunkter og den ånd, der er nedlagt i den nye folkeskolelov, var det ønskeligt at få en ensartet ordning.

Jeg har som sagt rejst denne sag for 16 år siden, og jeg vil gerne sige tak for den støtte, vi har fået, så at det, vi i 1955-56 påpegede i betænkningen over lovforslaget om en statsskole i Ålborg, nu kan ordnes.

Jeg håber, at udvalget vil se på den lille rest af skævheder, der måtte være tilbage.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Jeg takker for den velvillige modtagelse, lovforslagene har fået, og skal kun gøre et par bemærkninger om 2-3 principielle spørgsmål, der er rejst.

Det ærede medlem hr. Marius Buhl rejste det spørgsmål, om det var nødvendigt og rigtigt, at man i lovforslaget om tilskud til de private realskoler i København havde fastsat en maksimumsgrænse på 80 pct. Man kan naturligvis altid diskutere, om procenten skal være det ene eller det andet. Jeg mener nu under alle omstændigheder, at en privat skole skal bringe et offer selv; det er et sundt grundlag at have for at bygge en privat skole op, at en kreds af mennesker er med til at bære visse omkostninger. Hvis der slet ingen begrænsning var, ville det kunne føre til, at man kunne drive en privatskole helt uden noget bidrag fra skolen selv, og det tror jeg egentlig ikke nogen ville anse for ønskeligt. Vi har altså

sat de 80 pct. ind, fordi vi mente, at der derved var skabt grundlag for det synspunkt, at den private skole skal bringe dette offer selv. Vi har de 80 pct. som maksimum f. eks. for friskolerne, og det var vel nærmest derfra, man hentede sit udgangspunkt, da lovforslaget skulle bygges op.

Det er rigtigt, at vi endnu ikke har taget de private kursus op. Vi har taget meget op, og vi har ikke kunnet overkomme mere, men vi overvejer også at se på det forhold.

Mens jeg nu taler om de private realskoler, kan jeg sige til det ærede medlem hr. Poul Thomsen, der var inde på spørgsmålet om udbetalingen af statstilskud, at disse skoler har en gunstigere stilling end de fleste andre skoler, idet de nemlig får deres statstilskud udbetalt forskudsvis og får en efterregulering, når året er gået og man har hele grundlaget for at beregne det samlede tilskud. De fleste andre skoler må stå i forskud med et større beløb og får meget senere deres efterbetaling. Det er ændret noget ved de forskellige love, vi har nu. Det har betydet en hel del for de private skoler i de senere år, at de har måttet stå i forskud med så store beløb. Efterhånden som den andel, de selv skulle betale, blev så stor og udgifterne blev så store, var det meget betydelige summer, der skulle stå i en skoles drift. Det har vi ændret ved andre love, således at disse skoler er gunstigere stillet end de fleste andre, idet de får udbetalt tilskuddet i løbet af året; den endelige regulering kommer først på det tidspunkt, hvor vi har regnskaberne at bygge på.

Det ærede medlem nævnte spørgsmålet om selvejende institutioner og privatdrift og mente, at der ikke må være for stor forskel i vilkårene for den helt private skole og den skole, der er en selvejende institution. Jeg mener ikke, at man skal lukke for muligheden for, at en privatmand kan eje eller drive en skole, men jeg mener på den anden side, at når det offentlige giver de meget store tilskud og de meget gunstige lånevilkår, vil det være nødvendigt at sikre, at disse gunstige vilkår ikke kapitaliseres af en enkelt person og giver den pågældende en fortjeneste, men at de anvendes til skoleformål, og derfor er det naturligt at gøre skolerne til selvejende institutioner. Jeg tror, at det ærede medlem vil være enig i denne betragtning.